

Sygn. akt: XU-446/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2014r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we W.

w składzie:

Przewodniczący: SSR Barbara Bonczar

Protokolant: Grażyna Mazurkiewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym w dniu 21 stycznia 2014r. we W.

sprawy z odwołania **J. M.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

z dnia 21 maja 2013r. znak: O.-07- (...)

w sprawie **J. M.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W.

o jednorazowe odszkodowanie

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. i przyznaje wnioskodawczyni J. M. prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 06 marca 2013r. za doznany 2 % uszczerbek na zdrowiu w kwocie 1.408,00 zł (jeden tysiąc czterysta osiem złotych).

Sygn. akt X U 446/13

UZASADNIENIE

Ubezpieczona J. M. wniosła odwołanie od decyzji organu rentowego, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. I Inspektorat we W., z dnia 21 maja 2013 r. znak O.-07- (...) odmawiającej jej prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 06 marca 2013 r. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona podniosła, że decyzja została wydana niezgodnie z faktami i wniosła o przyznanie jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy.

Organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W., w odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonego, wniósł o jego oddalenie, z uwagi na brak podstaw prawnych do jego uwzględnienia.

W uzasadnieniu swojego stanowiska organ rentowy zarzucił, iż kwestią sporną w analizowanej sprawie nie jest uznanie zdarzenia, do którego doszło w dniu 06 marca 2013 r. za wypadek przy pracy, a jedynie udowodnione naruszenie przez ubezpieczonego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych - świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego nie przysługują ubezpieczonemu, gdy wyłączną przyczyną wypadku przy pracy, było naruszenie przez ubezpieczonego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowane przez niego umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.

Z dokumentacji wynika, że zdarzenie z dnia 06 marca 2013 r. doszło wyłącznie z winy wnioskodawczyni wskutek rażącego niedbalstwa wynikającego z naruszenia przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy, poprzez wykonywanie zabronionych czynności przy włączonej do źródła zasilania maszynie.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona, J. M. jest pracownikiem (...) sp.zo.o. W., zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy, która zajmuje stanowisku samodzielnego monter. Do obowiązków ubezpieczonej należała obsługa automatu montażowego do produkcji elementów osprzętu elektrotechnicznego, uzupełnianie zapasu komponentów w dozownikach, nadzorowanie pracy maszyny w trybie automatycznym, usuwanie drobnych problemów w postaci usunięcia zablokowanych w różnych strefach roboczych maszyny komponentów.

Ubezpieczona rozpoczynając pracę na stanowisku monter przeszła szkolenie z zakresu obsługi automatu montażowego.

Ubezpieczona posiada ważne badania lekarskie.

Automat montażowy posiadała dwa zabezpieczenia w postaci blokowania automatyki lub wyłączenie ruchu maszyny. Blokowanie automatyki następowało przez przekręcenie kluczyka maszyny skutkujące tym, że maszyna znajdowała się w stanie wstrzymania.

Dowód: 1) zeznania świadka B. S..

2) przesłuchanie ubezpieczonej J. M. k. 12 (płyta CD).

W dniu 06 marca 2013 roku ubezpieczona rozpoczęła pracę na II zmianie od godziny 14.00. W tym dniu wykonywała codzienne czynności związane z obsługą automatu montażowego do produkcji elementów osprzętu elektrotechnicznego, uzupełniała zapas komponentów w dozownikach oraz nadzorowała pracę maszyny w trybie automatycznym. Powódka wykonywała pracę samodzielnie. W tym dniu pracownik kontroli jakości poinformował ubezpieczoną o fakcie, iż zostało 100 sztuk do wykonania do ukończenia zlecenia. Ubezpieczona podjęła decyzję, że do końca zmiany ukończy zlecenie. Około 21.30 ubezpieczona usłyszała, że doszło do zacięcia materiału na jednej ze stacji maszyn, które spowodowało zatrzymanie pracy całej linii. Ubezpieczona przekręciła kluczyk maszyny, który spowodowała blokowanie automatyki maszyny i wstrzymanie jej pracy, następnie bez odkrywania pokrywy maszyny wsunęła lewą dłoń by usunąć część –paletkę zawierająca komponenty do złączek, która blokowała pracę linii. Po wsunięciu dłoni siłownik spadł na palec powódki i przycisnął go. Powódka wzywała pomocy, której udzieliła pracownik kontroli jakości wyłączając maszynę. Mistrz produkcji zawiózł ubezpieczoną na oddział ratunkowy. W wyniku wypadku ubezpieczona doznała stłuczenia III palca ręki lewej.

W dniu 7 marca 2013 r. sporządzono protokół nr (...) r. ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy, który uznał zaistniałe zdarzenie za wypadek przy pracy. W punkcie 5 protokołu odnotowano, iż bezpośrednią przyczyną wypadku było nieprawidłowe zachowanie się pracownika spowodowane zlekceważeniem zagrożenia. Wykonanie czynności przez poszkodowaną w sposób niezgodny z zasadami bezpieczeństwa przy obsłudze urządzeń technicznych. Niezgodność w zakresie struktury przestrzennej obudowy maszyny, umożliwiająca osiągnięcie elementu dociskowego bez zatrzymania maszyny. W protokole nie stwierdzono, że wyłączną przyczyną wypadku było naruszenie przez poszkodowanego pracownika przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia spowodowanych przez niego umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.

W trakcie pracy na stanowisku monter na automacie montażowym do obowiązków powódki należało samodzielne usuwanie drobnych problemów takich jak usuwanie zablokowanych w różnych strefach roboczych maszyny komponentów. Maszyna na której pracowała powódka była wyposażona w środki ochrony w postaci obudowy i osłon ruchomych sprzężonych z urządzeniami blokującymi – czujnik położenia osłony. Struktury przestrzennej obudowy maszyny umożliwiająca osiągnięcie elementu dociskowego bez zatrzymania maszyny przez włożenie dłoni.

Decyzją z dnia 21 maja 2013 r., znak O.-07- (...), na podstawie art. 22 ust. 1 pkt. 3 oraz art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy, organ rentowy odmówił ubezpieczonemu prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 06 marca 2013 r.

Dowód: akta odszkodowawcze znak O.-07- (...) (k. 9 w aktach ZUS).

W opinii z dnia 24 października 2013 r., biegły sądowy z zakresu chirurgii ogólnej po dokonaniu analizy dokumentacji leczniczej, medycznej i obrazowej oraz po przeprowadzonym badaniu, ustalił u ubezpieczonej stały uszczerbek na zdrowiu w związku z wypadkiem przy pracy w dniu 06 marca 2013 r. w wysokości 2 %.

Dowód: opinia biegłego sądowego z 24.10.2013 r. k. 13.

Do wydanej w sprawie opinii strony postępowania nie złożyły zastrzeżeń.

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne, Sąd zważył co następuje:

Odwołanie jako zasadne, zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie należy wskazać, iż organ rentowy uznał zaistniałe zdarzenie z dnia 06 marca 2013 r. za wypadek przy pracy, jednakże odmówił przyznania prawa do jednorazowego odszkodowania z uwagi na to, iż do wypadku doszło z wyłącznej winy ubezpieczonego, w skutek rażącego niedbalstwa wynikającego z naruszenia przepisów BHP przez wykonanie czynności zabronionych przy włączonej do źródła zasilania maszynie.

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. Nr 199 poz. 1673 ze zm.), świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego nie przysługują ubezpieczonemu, gdy wyłączną przyczyną wypadków, o których mowa w art. 3, było udowodnione naruszenie przez ubezpieczonego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowane przez niego umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.

Zatem u podstaw odmowy przyznania świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego leży w pierwszej kolejności naruszenie przez ubezpieczonego przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, w drugiej kolejności naruszenie tychże przepisów musi być wyłączną przyczyną wypadku, natomiast ostatnią przesłanką wyłączającą możliwość ubiegania się o świadczenia jest wina ubezpieczonego w postaci umyślności lub rażącego niedbalstwa.

Zgodnie z art. 211 k.p., przestrzeganie przepisów i zasad bezpieczeństwa i higieny pracy jest podstawowym obowiązkiem pracownika. W szczególności pracownik jest obowiązany: 1) znać przepisy i zasady bezpieczeństwa i higieny pracy, brać udział w szkoleniu i instruktażu z tego zakresu oraz poddawać się wymagającym egzaminom sprawdzającym, 2) wykonywać pracę w sposób zgodny z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy oraz stosować się do wydawanych w tym zakresie poleceń i wskazówek przełożonych, 3) dbać o należyty stan maszyn, urządzeń, narzędzi i sprzętu oraz o porządek i ład w miejscu pracy, 4) stosować środki ochrony zbiorowej, a także używać przydzielonych środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego, zgodnie z ich przeznaczeniem, 5) poddawać się wstępnym, okresowym i kontrolnym oraz innym zaleconym badaniom lekarskim i stosować się do wskazań lekarskich, 6) niezwłocznie zawiadomić przełożonego o zauważonym w zakładzie pracy wypadku albo zagrożeniu życia lub zdrowia ludzkiego oraz ostrzec współpracowników, a także inne osoby znajdujące się w rejonie zagrożenia, o grożącym im niebezpieczeństwie, 7) współdziałać z pracodawcą i przełożonymi w wypełnianiu obowiązków dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.

Jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego w dniu wypadku ubezpieczona wykonywała codzienne czynności obsługi automatu montażowego do produkcji elementów osprzętu elektrotechnicznego połączeń elektrycznych. Bezspornym jest to, że do zakresu obowiązków J. M. należało samodzielne nadzorowanie pracy maszyny w trybie automatycznym, w tym usuwanie drobnych problemów takich jak usunięcia zablokowanych w różnych strefach roboczych maszyny komponentów, które uniemożliwiały pracę linii produkcyjnej. W celu

odblokowania linii produkcyjnej należało dokonać czynności zabezpieczenia maszyny, które możliwe było przez włączenie blokowania automatyki lub wyłączenie ruchu maszyny. Z zeznań ubezpieczonej wynika, że dokonała zablokowania automatyki maszyny po czym przystąpiła do usunięcia elementu blokującego i nie miała świadomości, iż siłownik opadnie.

W ocenie Sądu nie sposób dopatrzeć się naruszenia przez ubezpieczoną przepisów dotyczących ochrony życia lub zdrowia, albowiem ubezpieczona w celu usunięcia zablokowanych na maszynie komponentów dokonała zabezpieczenia maszyny przez przekręcenie kluczyka maszyny które przełączyło maszyną w stanie wstrzymania, dopiero po tym miała zamiar przystąpić do usunięcia elementu blokującego. Co więc trudno rozpatrywać, aby wybór zabezpieczenia przez postawienie maszyny w stan wstrzymania zamiast jej wyłączenie stanowił naruszenie przepisów bezpieczeństwa ze strony ubezpieczonej zwłaszcza że obie metody były dostępne, a powódka nie mogła mieć świadomości że siłownik spadnie. Dodatkowo należy zauważyć, że sam płatnik składek ubezpieczonej wskazał na niedoskonałość struktury przestrzennej obudowy maszyny (osłony) polegająca na możliwości osiągnięcia elementu dociskowego bez zatrzymania maszyny przez włożenie dłoni i w tym też celu wprowadził dodatkowe oznakowanie na przedmiotowej maszynie.

Ubocznie wskazując sytuację w której przyjęto, iż ubezpieczony naruszyła przepisy dotyczące ochrony życia i zdrowia, to w ocenie Sądu nie można mówić, iż było to wyłączną przyczyną wypadku. Bezpośrednią przyczyną wypadku, był bowiem spadek siłownika na palec powódki, natomiast naruszenie przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia mogło stanowić co najwyżej przyczynę pośrednią, albowiem ubezpieczona włączyła maszynę w stan wstrzymania i włożyła dłoń bez zdjęcia osłony maszyny. Zatem nawet gdyby maszyna była włączona w stan wstrzymania i ubezpieczona otworzyła by jej pokrywę doszłoby do spadku siłownika na jej palec. Zatem możemy tutaj mówić, iż ewentualne niezachowanie przez ubezpieczoną przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia stanowiło co najwyżej współprzyczynę wypadku Nie można zatem przyjąć, że do wypadku doszło z wyłącznej przyczyny leżącej po stronie ubezpieczonej.

Przesłanką, wyłączającą możliwość ubiegania się o prawo do jednorazowego odszkodowania jest również wina ubezpieczonego, która może przejawiać się w postaci umyślności lub rażącego niedbalstwa.

Winę lub rażące niedbalstwo pracownika poszkodowanego w wypadku przy pracy należy konkretnie udowodnić. Nie wystarczy wykazanie nieprzestrzegania przepisów bhp. (wyrok SN z dnia 23 listopada 2004 r., II UK 30/04, M.P.Pr. 2005, nr 1, poz. 342).

Trudno przyjąć, iż ubezpieczona dopuściła się winy umyślnej, gdyż wówczas musiałby ona chcieć osiągnąć określony skutek w postaci wypadku przy pracy, lub ewentualnie przewidując jego możliwość godził się na to. Zachowaniem graniczącym z umyślnością, polegającym na tym, że sprawca ma możliwość przewidzenia skutków swoich działań, jednak tego nie czyni, jest niedbalstwo. Jest to sytuacja w której ubezpieczony ma świadomość, że jego zachowanie spowoduje określone skutki, lecz bezpodstawnie sądzi, że ich uniknie, bądź też skutków tych nie przewiduje, mimo że w danych okolicznościach powinien. Takie okoliczności nie zostały wykazane w toku postępowania.

Ponadto, w ocenie Sądu, nie można również przyjąć, że do wypadku doszło w skutek rażącego niedbalstwa.

Istotnym dla rozważań nad kwestią rażącego niedbalstwa wydaje się być rozróżnienie pomiędzy niedbalstwem w rozumieniu prawa karnego i rażącym niedbalstwem w ujęciu ubezpieczenia społecznego w razie wypadków przy pracy. Różnica sprowadza się do tego, że aby mówić o rażącym niedbalstwie muszą występować okoliczności, które dają podstawę do szczególnie negatywnej oceny postępowania sprawcy (Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 13 lutego 1996 r. III Aur 102/96).

Podobne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z dnia 15 stycznia 1998 r. (sygn. akt III AUa 418/97, OSA1998/11-12/44) wskazując, iż z rażącym niedbalstwem mamy do czynienia wówczas, gdy poszkodowany

zachowuje się w sposób odbiegający jaskrawo od norm bezpiecznego postępowania, świadczący o całkowitym zlekceważeniu przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia.

Jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego wnioskodawczyni przełączyła maszynę w stan wstrzymania zatem miała na celu zabezpieczenie maszyny by przystąpić do usunięcia elementów, które zablokowały maszynę. Ubezpieczona zatem miała na celu wykonanie powyższej czynności w sposób bezpieczny z tych też względów błędnym jest przyjęcie, że zostały zlekceważone całkowicie przepisy dotyczące ochrony życia i zdrowia, a tym samym, iż jego zachowaniu należy przypisać rażące niedbalstwo.

W celu ustalenia stopnia uszczerbku na zdrowiu, Sąd powołał biegłego sądowego, którzy w swojej opinii z dnia 24 października 2013 r. rozpoznał u ubezpieczonej stan po urazie III palca ręki lewej stłuczenie z następowymi zaburzeniami czuciowymi w zakresie palca i upośledzenie funkcji zginania. Przebyty przez powódkę uraz spowodował uszczerbek na zdrowiu. Wysokość procentowego uszczerbku na zdrowiu w związku z wypadkiem przy pracy w dniu 06 marca 2013 r. wynosi 2 %. zgodnie z pozycją 141a załącznika do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. (Dz. U. Nr 234, poz. 1974). Wielkość powyższego uszczerbku jest uzasadniona z powodu zaburzeń czucia pod postacią niedoczulicy skóry III palca ręki lewej i braku całkowitego zgięci palca, co upośledza jego funkcję i uniemożliwia ubezpieczonej wykonywanie precyzyjnych czynności takich jak wkręcanie drobnych śrubek oraz sprawia trudności w utrzymaniu w ręce przedmiotów co utrudnia prawidłowe funkcjonowanie lewej ręki, która w przypadku powódki uznawana jest jako ręka prawa, gdyż powódka jest leworęczna od urodzenia, a zatem mają zastosowanie kryteria jak w przypadku osób praworęcznych.

Sąd dokonał ustaleń stanu faktycznego w niniejszej sprawie, w oparciu o zebrane w sprawie dowody z dokumentów oraz zeznań świadka S. S. oraz przesłuchania ubezpieczonej J. M..

Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy, Sąd dał wiarę przedstawionym w sprawie dowodom z dokumentów, jako że żadna ze stron w toku postępowania nie podważyła ich autentyczności i wiarygodności.

Ponadto, Sąd przyznał pełen walor wiarygodności opinii sporządzonej w toku niniejszego postępowania przez biegłego sądowego. W ocenie Sądu, wydana w sprawie opinia jest rzetelna, oparta na dokumentacji medycznej oraz badaniu ubezpieczonego i Sąd w pełni podzielił dokonane w nich ustalenia, że uszczerbek na zdrowiu ubezpieczonego w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 22 lutego 2010 r. wynosi 20 %. Ponadto żadna ze stron nie kwestionowała jej treści.

Biorąc pod uwagę, dokonane wyżej ustalenia i przeprowadzone rozważania, Sąd na mocy przepisu art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że przyznał ubezpieczonej prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 22 lutego 2010 r. za doznany 2 % uszczerbek na zdrowiu w kwocie 1 408,00 zł.

Mając na uwadze powyższe Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.